

hverken paa den ene eller paa den anden Maade. Jeg maa dog imidlertid gjøre to Bemærkninger til det ærede Medlems Utringer. Den første er den, at han, naar han mente, man havde overset, at denne Institution trængte til, at der blev skaffet større Liv og Virksomhed i den, ikke maa have læst Kirkekommissionens Forhandlinger, hvad jeg dog antager, at han maa have haft Interesse for at gjøre. Han vilde da have set, at dette Spørgsmaal der har spillet en væsentlig Rolle, og det i Kommissionen Passerede vil ogsaa saa Indflydelse, forsaavidt der ad den Vej kan sørges derfor. Naar det ærede Medlem dernæst har ment, at de nærmeste Tilsynsmænd, Provsten og Biskoppen, ofte andrøge paa en Præsts Fjernelse, men at det stødte paa Banffeligheder hos Regjeringen, tror jeg, at han feiler deri. Jeg kan idetmindste afgive den Erklæring for mit Bedkommende, at der i de 5, 6 Aar, i hvilke jeg har haft den Ære at være Kultusminister, ikke er forekommet et eneste Tilfælde, hvori jeg som Minister har fundet mig foranlediget til, at modsætte mig et saadant Andragende fra Biskop og Provst. Jeg er netop ogsaa i disse Tilfælde gaaet ud fra den ganske naturlige Formodning, og Forudsætning, at det altid falder noget vanffeligere for dem, der staa i saa nært personligt Forhold til den vedkommende Præst som Biskoppen og Provsten, at tage den alvordige Beslutning, at indstille ham til Afsted, og jeg har deraf sluttet, at der, naar de ikke desto mindre gjorde dette, maatte være overveiende Grunde dertil. Jeg vilde derfor ikke kunne finde det forsvaret fra Regjeringens Side at træde iveien for Fyldestgjørelsen af en saadan Indstilling; men jeg har derhos gjort et Skridt videre, som det ærede Medlem maasse ikke kjender, om det end forøvrigt ogsaa flere Gange kom frem i Kirkekommissionen og, som jeg tror, har haft meget gode og velgjørende Følger. Det var medens jeg var Kultusminister, at Circulæret af 1856, udkom, som har haft til Følge og endnu den Dag idag har til Følge, at forskjellige Afstedigelser finde Sted, som maasse ellers ikke vilde have fundet Sted. Det ærede Medlem vil maasse have lagt Mærke til, at man i Kirkekommissionen fra forskjellige Si-

der var enig om, at dette Circulære ikke blot havde virket gavnligt, dengang det udkom, men at det ogsaa nu havde den Betydning, at en bestemt Indfærping af det maatte anses for ønskelig, hvilket ogsaa er min Mening. Jeg tror derfor ganske sikkert, at man uden at komme ind paa den Vej, som her er bragt i Forslag, saaledes vil kunne naa det tilsigtede Maal ogsaa i den Retning, at man dermed maatte kunne lade sig nøie. Det Princip, som er blevet nævnt fra en anden Side, at man, naar man har en Frihed, ogsaa maa have en anden, en tredje osv., kan ikke holde Stik. For hver enkelt Frihed, hvorom der er Tale, er der Spørgsmaal om, hvorvidt den kan anses for begrundet og gavnlig; men det kan virkelig kun lidet nytte, at man blot giver Noget Navn af Frihed for, at kunne sige, at det er en Frihed, og at man derfor maa have det. Jeg tror, at man først skal se rigtig efter, om det er en Frihed, som kan ventes at blive til Gavn.

Chr. Jensen: Den høitærede Minister syntes at være mere tilbøielig til at give vort Forslag Prædikament af at være frugtbart end at være konservativt, ja, han søiede endog til, at han mente, det vilde være frugtbart, ikke paa det Gode, men paa at forbitte Stemningen i Menighedene, paa at forbitte og fordærve hele Menighedslivet. Dette skal jeg lade staa hen til Enhvers egen Bedømmelse. Jeg tror ganske sikkert ikke, at det Forslag, vi have bragt frem, vil forbitte eller fordærve Menighedslivet; men jeg tror snarere, at det vil befordre Menighedslivet. — Er det Ord „konservativt“ som jeg maasse har brugt, ikke den rette Betegnelse, skal det ikke ligge mig paa Sinde; jeg har derved kun ment, at vort Forslag var meget maadeholdent, at det var saaledes affattet, at det ikke kunde lamme den dygtige og midkjære Sjælesørger, og det tror jeg, maa staa fast for den, der vil læse Forslaget igjennem ved uhildet Blik. — Derfor det ærede Medlem for Svendborg Amts 2den Valgfreds (Jens Jensen) skal jeg be-nærke, at det forekommer mig, at han gjorde sig megen Umage for at se paa vort Forslag med saa umilde Dine som vel muligt, men